

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari provenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

VIII. An tacita votorum immissio, seu incorporatio in scholaribus Societatis
locum habeat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

traditione ex parte vnius, & admissione ex parte alterius. Quod si quis interroget, an omnia, quæ in illa forma continentur, sint de substantia, & valore huius incorporationis. Respondendum est ad tollendum omne dubium optimum consilium esse formam illam integrè seruare; in rigore tamen loquendo, non tota forma verbalis, quæ ibi proponitur, neque omnes circumstantiæ ibidem adhibitæ, videntur esse de substantia, sed solum ea verba, quæ ad exprimenda vota, & promissionem pertinent, sufficienter explicando illa fieri in Societate; nam ad explicandam traditionem, & omnem obligationem hæc sufficiunt. Oportet etiam, vt hoc publicè fiat, ita vt præter eum, qui potestatem admittendi habet, aliqui adsint, quorum testimonio de huiusmodi receptione, & incorporatione constare possit; quod quidem in citato capite 4. liter. D. expresse postulatur. Est et re vera valde necessarium, & omnino seruandum. Non dico autem esse simpliciter de substantia, & de valore actus in foro conscientiæ, quia id neque ex natura rei necessarium est, neque ex communi iure sufficienter colligitur, neque in illo iure speciali Societatis declaratur.

CAPUT VIII.

Utrum in Scholaribus Societatis tacita professio seu incorporatio locum habeat?

I.
Partis affirmatiuæ ratio.

Hæc verò quæstio suboritur, an in hac incorporatione scholarium Societatis, quam tractamus, locum habeat professio, seu incorporatio tacita? Nam illa quæ iuxta prædictam formam fit, expressa est in aliis autem religionibus, quamuis forma expresse profitendi præscripta sit, nihilominus locum habet tacita professio, ergo idem erit in hac incorporatione scholarium, cum ratione substantialis vinculi cum religione, conueniat cum professione; & differentia in solemnitate non videtur ad præsens referre, imò quod vinculum hoc minus solenne est, eo videtur melius posse tacitè fieri. Nihilominus Nauar. Comment. 4. de regularib. num. 76. circa finem, generaliter dicit, in Societate non fieri professionem tacitam; & licet in his verbis, de professione solèni loquatur, in ratione tamen, quam subdit, supponit scholares non posse admitti, & approbari, nisi per formam expressam, sic enim inquit. In illustrissimo Societatis IESV ordine non videtur fieri professio tacita, per solam gestationem habitus, per vnum vel plures annos, quia oportet biennio gestare illum in eo, & biennio expleto, emittere saltem simpliciter tria vota religionis substantialia. Quæ verba intelligenda videntur de emissionem votorum expressa, alias ratio nullius momenti esset, quia si priora vota possent tacitè emitti, cur non sequens professio? Non probat Nauar. assertioem suam aliqua ratione. Potest autem ex peculiari instituto Societatis ita suaderi, quia professio tacita non fit, nisi gestando habitum professorum, vel etiam eorum proprios actus exercendo. c. vidua. c. ex parte. c. statuimus. de regular. & cap. 1. eodem in 6. quod superiori tomo explicatum est. In Societate autem, neque est peculiaris habitus, nec ferè sunt peculiare actus scholarium approbatorum, & ideo non videtur habere locum in hac religione tacita approbatio, seu incorporatio. Aliquando enim nouitij eundem habitum communem cum scholaribus gestantes, studiis vacare permittuntur, & cum iisdem communem vitam agere, & ideo nullum intercedit signum tacitæ incorporationis.

II.
Impugnatur hoc argumentum.

Sed hæc ratio non videtur concludere; nam secundum iura citata, etiam ubi habitus professorum non est distinctus ab habitu nouitiorum, gestatio

habitus religionis, post integrum annum nouitiat, inducit tacitam professionem; ergo etiam in Societate perseverantia in eodem habitu post biennium nouitiat, inducit tacitam emissionem votorum, etiam si habitus scholarium, per se non sit distinctus ab habitu nouitiorum. Neque enim refert, quod habitus totius religionis est communis cum habitu honestorum clericorum, tum quia hoc nihil facit, ad distinguendum scholarem à nouitio in tali religione, & ideo satis est gestare illum habitum tanto tempore in tali religione, quatenus illius est; tum etiam, quia licet ille habitus sit communis, semper est aliquo modo appropriatus ad specialem honestatem, & normam religionis, & hoc modo, supponitur gestari vitra biennium. Accedit, quod licet in Societate non sint peculiare actiones propriæ eorum, qui vota emisissent, vt sunt adesse Capitulo, ferre suffragiū, & huiusmodi, semper est aliquo modo diuersus modus viuendi nouitiorum, & aliorum, qui iam sunt membra Societatis, aliterque disperitæ sunt nouitiorum, atque scholarium occupationes; ergo si contingat, aliquem post biennium perseverare in eodem habitu, & admitti ad vitam communem omnino cum scholaribus, cõfendus erit tacitè admitti ad membrum Societatis, & vota eius emisisse.

Quocirca, si solum ius commune consulamus, non video cur hoc genus professionis, vel incorporationis tacitæ, iuxta iuris præsumptionem locum habere in Societate non possit, vt ratio proximè facta suadet. Tamen si considerentur, tum ius proprium Societatis, & institutum diuersum, ab aliis religionibus, tum vsus etiam, ac modus procedendi eius, rectè existimo dictum esse à Nauarro, in hac religione non esse tacitam professionem: id verò in vniuersum accipiendum esse de tacita incorporatione, & regulariter, ac per se intelligendum puto, nam ex accidenti non repugnat aliquando inueniri. Decla. primæ p. 2. & probo singula; nam in primis in Societate, vt prius nouitiat, non ita est ad biennium limitatum, vt illo finito statim ex lege præscripta incorporationis sit nouitius, sed superioris iudicio committitur, an illud tempus prorogandum sit, vt habetur in Examine c. 1. numero 12. & cap. 4. numero 43. & part. 5. cap. 1. in fine, & ideo perseverantia, vitra biennium, in quocunque genere actionis, non est per se sufficiens signum incorporationis. Secundo, potestas admittendi, non est in particulari conuentu, seu Collegio, sed regulariter est commissa Prouinciali, & ideo donec ipse expresse consentiat, saltem si ablit ab eo loco Prouincialis, cum dici tunc non possit, eo sciente, & consentiente, fieri tacitam admissionem, non censetur quis incorporatus, etiam si diutius permaneat. Tertiò in Societate sunt varij gradus post nouitiatum, & ideo oportet determinari, ad quem illorum admittatur nouitius, quod per solam tacitam admissionem non rectè fit. Nam licet ordinarie admittatur prius nouitius ad gradum scholarium, tamen ille ordo non est per se necessarius, sed aliquando potest statim ad alium gradum admitti, vt ex citatis Constitutionibus constat, & ideo per se necessaria est expressa admittentis determinatio.

Iam verò in Societate consuetudo est, vt scholares approbati, sexto quoque mense, vota sua expresse renouent eadem forma, qua in principio illa emisissent, ad quem actum cum eis efficiendum, nullus admittitur, qui prius expresse incorporatus non fuerit, iuxta cap. 4. p. 4. Constit. §. 5. licet alias possint nouitij priuatum vota emittere, & renouare si velint, iuxta cap. 4. p. 5. Constit. Ergo quamdiu nouitius non admittitur ad vota, cum scholaribus reuocanda publicè, & coram superiore, vel alio, qui vicem eius teneat, non censetur, nec tacitè, nec expresse

expresse admissus in corpus Societatis. Si autem ad illum actum admittatur, cum prius vota expresse non emisisset, ex tunc censetur incorporatus, non tacite, sed expresse, & respectu illius illa non erit renouatio, sed noua emissio, & admissio; si tamen ad illius valorem conditiones necessariae lib. 2. c. 1. positae concurrant, alioqui nihil fiat. Tandem ob has fortè causas, hæc est Societatis consuetudo, quæ plurimum valet, maximè in his, quæ consistunt in præsumptione, & interioris animi significatione per facta, nam si iuxta consuetudinem tale factum non habet talem significationem, cessat præsumptio, ita verò est in Societate: nam licet quis, ultra biennium, per plures dies, vel menses, in Societate viuatur, nunquam censetur in corpus admissus, donec expresse iuxta formam consuetam voueat; ergo signum est non esse in Societate tacitam incorporationem.

V. Dixi autem *per se, ac regulariter*, quia interdum ex accidente, videtur hoc posse contingere; præsertim quando præcessit expressa admissio, quæ ex defectu alicuius conditionis fuit nulla, ut si quis v. g. ante expletum 16. annum ætatis vota scholarium, emitat; tunc enim nulla est incorporatio iuxta decretum Concil. Trident. prout supra in cap. 6. à num. 3. à nobis explicatum est. In huiusmodi ergo euentu censo defectum illum posse suppleri per tacitam incorporationem eo modo, quo in tom. super. diximus, suppleri in aliis religionibus similem defectum per tacitam professionem, dummodo ex parte proficentis sufficiens scientia, & voluntas concurrat, quod etiam in præsentem necessarium est ob eandem causam. Ratio autem est, quia in eo casu iam præcessit sufficiens admissio, seu professio exterior, & ex parte religionis, intercessit consensus de se sufficiens, & satis explicatus, qui licet tunc non habuerit effectum propter impedimentum subiecti, de se semper permanet, quamdiu non retractatur, & ideo statim ac impedimentum tollitur, per complementum ætatis, incipit habere effectum, si religiosus ipse semel consentiat. Huius autem consensus sufficiens signum præbet, in eodem statu vitæ perseuerando, post completam ætatem; & tunc dico fieri tacitam incorporationem, quamuis non sit omnino pura, aliquid enim participat ab expressa, quæ præcessit. Atque hoc quidem maximè locum habet in foro conscientie; quando reuera talis persona rata habuit superiora vota; nam si re vera non consensit, exterior præsumptio nihil refert ad conscientie forum.

VI. Quoad externum autem forum censo habere quid quoad in eo casu locum legem statutam à Concilio Tridentino, ut intra quinquennium, & non ultra, audiatur religiosus, qui prætereire voluerit professionem suam fuisse nullam; nam sub professione ibi hanc incorporationem comprehendit citato tom. ostendimus; & ideo dubium non est, quin ante quinquennium transactum, audiendus sit quilibet de Societate, qui hanc nullitatem velit prætereire, quia nulla est ratio cur repellatur, maximè, quia quoad hanc partem, Concilium non dat nouum ius, sed solum non auferit antiquum. At verò in altera parte, quod post quinquennium non audiatur, dubitari posset, si in Societate nunquam haberet socium incorporationis tacita. Ego tamen sine dubio existimo hanc partem seruandam esse in Societate; quia nec Concil. Trid. neque aliud ius commune, excludit per aliquod ius expressum ipsius Societatis; & coniectura in priori puncto adducta, licet vim habeant quoad primam emissionem, cessant tamen in ratificatione eius emissionis, quæ præcessit, ut facile consideranti constabit, & ideo non dubito, quin in foro exteriori supponendus sit potius, quam iu-

dicandus verus religiosus, qui tanto tempore in Societate, & in tali eius gradu, perseuerauerit; nisi aliunde vel ignorantia prioris defectus, vel impotentia petendi antea ius suum, sufficienter probetur, sicut de aliis religionibus diximus eodem tomo. In hoc enim nullam constituo differentiam, neque arbitror Nauar. contrarium sensisse, quia non de ratificatione, sed absolute de professione, & emissionem votorum locutus est.

Atque hinc tandem obiter intelligi potest, an hæc vota scholarium, aliquando possint esse nulla, & quomodo reuallidari possint; nam in hoc, idè sentiendum est de hoc vinculo, quod de professione, vt in allegato tomo declarauimus. Considerandæ enim sunt conditiones necessariae ad valorem huius actus, quæ iam explicatæ sunt; nam ex defectu cuiuscunque illarum erit nullus talis actus; quia sicut ad valorem requiruntur omnes simul conditiones, ita ad nullitatem sufficit cuiuscunque defectus. Deinde addendum est, quoties actus ipse incorporandi nullus est, etiam omnia vota esse nulla, *per se* loquendo, quia solum sunt annexa tali actui, & vt in tali religione seruanda. Dico autem *per se*, quia interdum ex iure positiuo, relinqui potest obligatio seruandi aliquod votum, v. g. castitatis, vt de coniuge sine licentia alterius coniugis professio, iura statuunt, quæ in his etiam religiosi Societatis locum habere opinor; quia iura generatim, de assumptione status religiosi loquuntur, vt patet ex c. placet, cum similibus de conuers. coniugat. Hæc ergo omnia, & similia, seruata proportionem, in hoc statu Societatis, locum habent. Et eadem ratione in reuallidando actu, si nullus fuerit, eadem seruanda sunt, quæ in professione nulla reuallidanda iuxta dicta in præcedenti tomo, ac etiam proximo superiori puncto.

VII. Quando na scholarium Societatis admissio inuolida sit, & quomodo reuallidetur?

CAPVT IX.

Quibus modis possint dissolui vota scholarium Societatis.

DE causis concurrentibus, ac necessariis ad hoc vinculum perficiendum sufficienter in superioribus capitibus dictum est, de effectibus etiam eius, non est visa necessaria specialis quæstio, quia à capite tertio per necessariam occasionem omnes explicati sunt, & sub hac generali regula comprehendendi possunt, habere scilicet hoc vinculum omnes effectus, quos habet religiosa professio, his exceptis, quæ specialiter ex solemnitate ipsa votorum oriuntur, de quibus etiam quatenus ad singula vota pertinere possunt, in libro sequenti dicemus. Solum igitur superest, vt de indissolubilitate huius vinculi, & modis, quibus auferri potest, dicamus. Duobus autem vel tribus modis, potest tale vinculum, sicut & obligatio voti auferri, commutatione, dispensatione, & irritatione.

De Commutatione.

De hoc primo modo nulla est difficultas, quia si commutatio fiat in melius, vel æquale, non tollitur vinculum status religiosi, sed vnum mutatur in aliud, quod certum est etiam in professione solenni non repugnare; solum oportet illud obseruare, quod iure Pontificio circa hoc statutum, & declaratum est, scilicet, nec licet, nec valide posse fieri talem commutationem ab hoc statu, & gradu Societatis propria autoritate, sed necessariam esse Pontificis dispensationem, vt cap. 4. satis dictum est. Vnde à fortiori constat, magis esse necessariam, vt commutatio fiat in laxiorem statum, etiam si ille religiosus sit. Si autem fiat in quemcunque statum non

I. De statu scholarium Societatis sit commutatio valida ad quamcunque aliam religionem absque P. a. licentia.